

Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen

Kunnanhallitus 28.08.2023 § 176

253/01.00.01.00/2023

Kontiolahden kunnanvaltuusto on kokouksessaan 15.12.2022 § 74 hyväksynyt vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman 2023-2025, joka muodostuu kokonaisuudessaan alijäämäiseksi.

Kunnanhallitus perusti kokouksessaan 16.1.2023 § 8 talous- ja strategiatyöryhmän. Työryhmään nimettiin tuolloin luottamushenkilöedustajat kunnanhallituksesta, valtuuston puheenjohtajistosta ja lautakunnista sekä asiantuntijoiksi kunnanjohtajan, talousjohtajan, henkilöstöpäällikön, sivistysjohtajan, teknisen johtajan ja Kontionloikka Oy:n toimitusjohtajan. Työryhmän tehtäväksi asetettiin valmistella tulevien vuosien talouden linjauksia sekä kuntastrategian päivittämistä. Kunnanvaltuusto hyväksyi päivitetyn kuntastrategian kokouksessaan 19.6.2023 § 26. Päivitetyn kuntastrategian tavoitteeksi on asetettu kestävä ja terve kuntatalous. Lisäksi strategia sisältää henkilöstöjohtamiseen ja kunnan toimintaan liittyviä tavoitteita.

Kuntalain (410/2015) 32 §:n mukaan toimikunta asetetaan enintään sen asettaneen toimielimen toimikaudeksi. Näin ollen kunnanhallituksen 16.1.2023 asettaman talous- ja strategiatyöryhmän toimikausi päättyi samalla, kun vanhan kunnanhallituksen toimikausi päättyi.

Uusi kunnanhallitus päätti asettaa kokouksessaan 14.8.2023 § 164 talous- ja strategiatyöryhmän. Kunnanhallitus nimesi työryhmään luottamushenkilöedustajat ja työryhmän vakituisiksi asiantuntijoiksi kunnanjohtajan, talousjohtajan ja henkilöstöpäällikön. Tarvittaessa työryhmän kokouksiin voidaan kutsua muita asiantuntijoita.

Kuluva vuosi 2023 on talouden näkökulmasta tarkasteltuna kohtuullinen, mutta vuodet 2024 ja 2025 ovat tämän hetken arvion mukaan lähes 4 miljoonaa alijäämäisiä vuositasolla. Toiminnallisten ja rakenteellisten uudistuksien tekeminen tulee ajankohtaiseksi ja uusista menoja lisäävistä toimista tulee pidättäytyä. Vuoden 2023 aikana on alettava sopeuttamaan menorakennetta. Sopeuttamistoimenpiteitä on jatkettava toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi myös tulevina vuosina. Lisäksi investointitaso tulee alentaa kestäväälle tasolle velkaantumiseen liittyvien riskien kasvun, korkotason nousun ja korkean investointitason aiheuttamien käyttötaloutta rasittavien poistojen kasvun rajoittamiseksi. Tällä hetkellä erityisen huolestuttavaa on se, että vuosikate ei riitä läheskään kattamaan poistoja tulevina vuosina. Vuosikatteen riittävyys poistojen kattamiseen on yksi keskeisimpiä terveen kuntatalouden mittareita.

Kunnanhallitukselle esitetään, että kunnanhallitus asettaa kunnan ulkoisen toimintakatteen pienentämistavoitteeksi vuoden 2024 talousarvion valmistelulle 1,5 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että ulkoisen toimintakatteen tulee pienentyä eli parantua 1,5 miljoonaa euroa. Tavoitteeseen voidaan päästä pienentämällä toimintamenoja ja/tai kasvattamalla toimintatuloja. Talousarvion 2024 pohjana käytetään ennustetta, jossa on mm. otettu huomioon virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset verrattuna vuoden 2023 alkuperäiseen talousarvioon, mutta ei muita menolisäyksiä. Taloussuunnitelmakauden 2024-2026 sopeutustarve on noin 4 miljoonaa euroa.

Kunnanhallitukselle esitetään, että kunnassa käynnistetään koko henkilöstöä koskevat työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaiset yhteistoimintaneuvottelut, joissa käsitellään yhteistoimintalain (449/2007) 4 §:n 1. momentin 1-4 kohtien mukaisia asioita. Perusteena yhteistoimintaneuvotteluille on kunnan harkitsemat toimenpiteet kunnan organisaatioon talouden tasapainottamiseksi ja toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelemiseksi.

Jo kevään 2023 aikana käynnistettiin kunnassa erilaisten vaihtoehtoisten säästö- ja tehokkuustoimenpidevaihtoehtojen kartoitus. Erilaisten toiminnallisten säästö- ja tehokkuustoimenpiteiden kartoittaminen jatkuu syksyllä talousarvion 2024 valmistelun yhteydessä. Tämän hetkisen tiedon mukaan säästämällä esim. ostopalveluista, erilaisista hankinnoista ja ostoista sekä mahdollinen tuloveroprosentin nosto eivät tulisi riittämään säästötavoitteeseen. Yhteistoimintaneuvottelujen rinnalla sekä osana talousarviovalmistelua jatketaan syksyn aikana keväällä käynnistettyä taloutta ja toimintaa koskevaa tarkastelua. Säästöjä etsitään yhä myös muista menoista ja muillakin keinoin eikä pelkästään henkilöstön vähentämiseen kohdistuvista yhteistoimintaneuvotteluista. Lisäksi mahdollisuuksien mukaan säästöjä voi tulla eläköitymisten tai muun luontaisen henkilöstön poistuman kautta.

Samalla, kun Kontiolahden kunta harkitsee organisaatioon kohdistuvia toimenpiteitä säästötavoitteiden vuoksi, kunta harkitsee myös organisaation toiminnan uudistamista toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyillä. Tavoitteena ei olisi vain vähentää henkilöstömenoja vaan kehittää ja tehostaa kunnan toimintaa tehtävien uudelleenjärjestelyillä vastaamaan organisaation toiminnan tarpeita. Tavoitteena on toiminnan tehostaminen sekä organisaatiossa olevien johtamis- ja tehtävärakenteiden, toimintamallien ja työnjakojen selkiinnyttäminen ja yhtenäistäminen.

Työnantajan alustavan arvion mukaan irtisanomisten ja osa-aikaistamisten määrä on enintään 25 työntekijää/viranhaltijaa.

Talouden tasapainottamiseen, organisaatiomuutokseen sekä toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyyn liittyvät mahdolliset toimenpiteet voivat vaikuttaa henkilöstöön eri tavoin. Toimenpiteillä saattaa olla muutosvaikutuksia esimerkiksi työntekijöiden/viranhaltijoiden työtehtäviin, työmenetelmiin, työntekopaikkaan, töiden ja työtilojen järjestelyihin ja/tai henkilöstötuihin.

Toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyiden yhteydessä voi myös muodostua uusia tehtäviä/virkoja. Näitä mahdollisia uusia tehtäviä/virkoja tarjotaan työsopimuslain ja kunnallisen viranhaltijalain mukaisesti niille henkilöille, joiden tehtävä/virka olisi mahdollisesti poistumassa, jos he täyttävät tehtävien/virkojen muodolliset ja muut kelpoisuusehdot. Työnantajan harkitsema suunnitelma ei sisällä lomautuksia.

Yhteistoimintaneuvottelujen kesto olisi yhteistoimintalain (449/2007) 13 §:n 4. momentin mukaisesti vähintään kuusi viikkoa ellei yhteistoimintaneuvotteluissa toisin sovita. Tarvittaessa neuvotteluihin voitaisiin varata säädettyä minimiaikaa pidempi aika.

Yhteistoimintaneuvottelut eivät koske kunnan tytäryhtiöitä, mutta myös tytäryhtiöiden taloustilanteeseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Jari Tuononen, p. 050 435 8700.

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää, että:

1. tavoite vuoden 2024 talousarvion ulkoisen toimintakatteen pienentämiseksi on 1,5 miljoonaa euroa,
2. kunnanhallitus toteaa kunnan harkitsevan sellaisia yhteistoimintalain 4 §:n 1. momentin 1-4 kohdan mukaisia kunnan organisaatioon kohdistuvia toimenpiteitä talouden tasapainottamisen säästötavoitteiden ja toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyiden vuoksi, että kunta ei voi ratkaista niitä ennen kuin työnantaja on neuvotellut asiasta yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa,
3. kunnanhallitus toteaa näiden yhteistoimintaneuvotteluiden koskevan koko henkilöstöä,
4. kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi ja käynnistämään koko kuntaa ja sen henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut selostusosan mukaisesti, ja
5. kunnanhallitus nimeää työnantajan edustajiksi yhteistoimintaneuvotteluihin kunnanjohtajan, talousjohtajan ja henkilöstöpäällikön.

Päätös:

Kunnanjohtajan muutettu ehdotus:

1. tavoite vuoden 2024 talousarvion ulkoisen toimintakatteen pienentämiseksi on 1,5 miljoonaa euroa,
2. kunnanhallitus toteaa kunnan harkitsevan sellaisia yhteistoimintalain 4 §:n 1. momentin 1-4 kohdan mukaisia kunnan organisaatioon kohdistuvia toimenpiteitä talouden tasapainottamisen säästötavoitteiden ja toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyiden vuoksi, että kunta ei voi ratkaista niitä ennen kuin työnantaja on neuvotellut asiasta yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa,
3. kunnanhallitus toteaa näiden yhteistoimintaneuvotteluiden koskevan koko henkilöstöä poislukien kunnanhallituksen nimeämät työnantajan edustajat,
4. kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi ja käynnistämään koko kuntaa ja sen henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut selostusosan mukaisesti, ja
5. kunnanhallitus nimeää työnantajan edustajiksi yhteistoimintaneuvotteluihin kunnanjohtajan, talousjohtajan ja henkilöstöpäällikön.

Kunnanhallitus päätti, että:

1. tavoite vuoden 2024 talousarvion ulkoisen toimintakatteen pienentämiseksi on 1,5 miljoonaa euroa,

2. kunnanhallitus toteaa kunnan harkitsevan sellaisia yhteistoimintalain 4 §:n 1. momentin 1-4 kohdan mukaisia kunnan organisaatioon kohdistuvia toimenpiteitä talouden tasapainottamisen säästötavoitteiden ja toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyiden vuoksi, että kunta ei voi ratkaista niitä ennen kuin työnantaja on neuvotellut asiasta yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa,

3. kunnanhallitus toteaa näiden yhteistoimintaneuvotteluiden koskevan koko henkilöstöä poislukien kunnanhallituksen nimeämät työnantajan edustajat,

4. kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämiseksi ja käynnistämään koko kuntaa ja sen henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut selostusosan mukaisesti, ja

5. kunnanhallitus nimeää työnantajan edustajiksi yhteistoimintaneuvotteluihin kunnanjohtajan, talousjohtajan ja henkilöstöpäällikön.